మాంజా

భాగవతుల గాయత్రి

అస్తమిస్తున్న సూర్యుని మొహం అవమానంతో కందిపోతోంది దానికి కారణం తన ప్రమేయం లేకుండానే తాను మునిగిపోతూవుంటే సుబ్బిరెడ్డి ఎగరేసిన ఎర్ర గాలిపటం తనని చూసి కుచ్చుతోకను ఝాడించి మరీ వికటంగా నవ్వటమే!

రామశాస్త్రి కళ్ళు అపరాహ్ణపు భానుడిలా రౌద్రంగా వెలిగిపోతున్నాయి అతని చేతిలోని పచ్చపటం చిరిగి హోమంలో మండె అగ్నిలా రెపరెపలాడుతోంది

చెట్టుకొమ్మల చాటునుంచి అరగంటనుండి వారి వివాదాన్ని చూస్తున్న ఎంకన్న మొహం దివాకరుని ఆఖరి చూపులా వెలవెలబోతోంది

"ఛత్తెరికి... ఆడికులమోడ్ని తప్ప యింకెవర్ని పటమెగరేసుకోనియ్యడీ 'సిన్నదొర ... ఈడిపని పట్టాల..."

మెల్లగ చెట్టుదిగి పసువులన్నింటినీ 'హెయ్ హేయ్. డుర్ర్ర్ ..' శబ్దాలతో అదిలిస్తూ పెద్దిరెడ్డి పసువుల కొట్టానికి దారితీశాడు ఎంకన్న

* * *

"ఏంటాసిన?...జల్ది బువ్వతినిపోరాదు? మల్లి ఆలీస్యమయితే మక్కెలిరగదంతడుగాదు పెద్దదొర?" అల్యూమినియం గిన్నెను ఎంకన్న ముందుకి తోసి కసిరింది సత్తెమ్మ

"ఊఁ.. తింటలేయే..." మూలిగి గిన్నె ముందు కూలబడ్డాడు

"ఏంది కత?" ముఖంలోకి పరికించి చూస్తూ అడిగింది తల్లి

"కత... గిత.. ఏమ్లేదుగాని... నాకో పావలుంటిస్తవ?" అన్నాన్ని కెలుకుతూ తల్లి వైపు చూడకుండా అడిగాడు ఎంకన్న.

"దేనికే బిడ్డ? 'చారాన?' అయిన మనింటో గనులున్నయంటె. తవ్వి తీసిచ్చేందుకి! . లెయ్ . లేచి తలుపేస్కొనెల్లు.." కొంగు దులిపి, కొడవలి తట్ట చంకనేసుకొని చరచర, వెళ్లిపోయింది.

"నువ్వేడిస్తవ్?... అయ్యింటె...యిచ్చేవోడు... ఛత్తెరికి..." చేతిని దులిపి, విసురుగా అన్నం గిన్నె నొక మూలకి తోసి, తలుపులాగి కొట్టాని కెళ్ళిపోయాడు నిరాశగా

పదేళ్ళు నిండిన ఎంకన్నకు నీడలా వెంటాడే కోరిక ఒక్కటే. గాలిపటం కొనాలి దాన్ని సుబ్బిరెడ్డి గాలిపటం కంటె పైకెగరెయ్యాలి సుబ్బిరెడ్డిని ఓడించాలి... అదే వాడి చిరకాల వాంఛ!

సుబ్బిరెడ్డిదీ ఎంకన్న వయసే... కాని సుబ్బిరెడ్డి పెద్దిరెడ్డి గారాల బిడ్డ! కడగొట్టు పిండె ఎంకన్న.. పెద్దిరెడ్డి పాలికాపు పాపన్న కొడుకు --

పెద్దిరెడ్డి పొలంలో వెట్టి చాకిరి చేస్తుండగ, ఆ మట్టిలోనే పుట్ట పెట్టుకుని కాపురం చేస్తున్న పాముకటి అతణ్ణి వెట్టిచాకిరినుంచి విముక్తుణ్ణి చేసింది అప్పట్నుంచీ అతడి భార్య, ఒక్కగా నొక్క నలుసు ఎంకన్న 'దొర' దయవల్ల బ్రతికి బట్టకడుతున్నారు. అంచేత, సుబ్బిరెడ్డి సుబ్బిరెడ్డే! ఎంకన్న ఎంకన్నే! ..

సుబ్బిరెడ్డి పటాన్ని మించి మరే గాలిపటం ఎగరదా వూళ్ళో ఒకవేళ ఎగరాలని ప్రయత్నిస్తే సుబ్బిరెడ్డి పటం దాని పొగ గణచి నేల కూలేలా చేస్తుంది అంతకు ముందు రోజు రామశాస్త్రికి అదే శాస్తి జరిగింది .. నిజానికి ఏ పటం నేల కూలినా అది తనదిగానే అవమాన పడతాడు ఎర్రి ఎంకన్న! రోజుకో పటం నేల కరుస్తూనే వుంది . ఎంకన్నలో ఎట్లయినా సుబ్బిరెడ్డిని ఓడించాలని కోరిక పెరుగుతూనే వుంది

* * *

కోనేటి ప్రక్క వెలసిన దుర్గాలమ్మ సంబరాలొచ్చాయి. అమ్మోరి పండుగకి

ఊరందరికీ సంబరమే. ఇంటింటా తోరణాలు రంగవల్లులతో కళకళలాడుతూ పకపక నవ్వుతున్నట్లుంది పల్లె. ఊరి పెద్దయిన పెద్దిరెడ్డి ఆధ్వర్యంలో జరపబడే సంబరాలు చూడ్డానికి చుట్టుపక్కల పల్లెల్లోని బంధుజనాలతో అతని ఇల్లు కిటకిటలాడుతోంది.

సత్తెమ్మకు నడుమెత్త లేని పని. 'దొర్సాని'కీ అన్ని పనులు చేసిపెట్టి అప్పుడే గొడ్ల సావిట్లో పెడ్డ వార్చింది అలసటగా ఆమె

గొడ్లన్నింటిని తోలుకొచ్చి వరసగా గుంజాలకు కటి, వాటిముందు గడ్డి చల్లి... అక్కడే ఎత్తు దిమ్మమీద వెనుదిరిగి పడుకునివున్న తల్లిని చూశాడు వెంకన్న మెల్లగా ఆమె చెంతజేరి ఒదిగిపడుకున్నాడు ఆమె కొంగును కప్పుకుంటూ — అలికిడికి ఇటు తిరిగి పక్కలో జేరిన కొడుకుని చూసి ఒక చెయ్యి వాడిపై వేసింది సత్తెమ్మ వాడి వీపుమీద మెల్లగ రాస్తూ —

"ఏం బిడ్డ ... యియ్యాల గింత జల్ది వచ్చివే ? "

"ఇయ్యాల అమ్మోరు ఊరెగుద్దిగందా... అమ్మోరి పూజకి పాలు గావల్నని జర జల్ది తోలుకొచ్చెయ్యమన్నాడులే దొర..."

"గట్లనా ? "

"అమ్మా ... ఇయ్యాలైన నాకు పావలియ్యరాదె ? " గుమస్తూ అడిగాడు.

"ఏందిర వెంకిగ ? ... విప్పుడు జూపిన పావలిమ్మని నా ప్రాణాలు తీస్తుంటివి, నాకాడేవి ? అయిన నీ కేటంతక్కర ? జర చెప్పుతె యింట ?" అంది కొంచెం కోపంగ.

"గాలి పతంగు కొంట"

"విట్నా ! ... పావలెట్టి గాలపతంగు కొంటడటండి ... ఏమి సోకుర బిడ్డా !" అంది బుగ్గలు నొక్కుకుంటూ.

"ఏం... నే నెగరెయ్యలేనా ?..." ఆకాశంలో ఎగిరేపక్షులు తెల్లని గాలిపటాల్లా కవబడినయో ఏమో, రెండు చేతుల్నీ గాలిలో బిగించి, గుప్పెళ్ళుమూపి, పెదిమలు బిగపట్టి సూటిగా ఆకాశంలోకే చూస్తూ చేతుల్ని ముందుకీ వెనక్కీచేస్తూ అడిగాడు.

"హూఁ ... వెందుకెగరెయ్యలేవు బిడ్డా ! మన రోజులు మంచిగుండి మీ అయ్యేవుంటే ... అట్లగే ఎగరేసేవోడివి ...అయినా నాకాడే వన్ని పైసలు ?"

"దొర నడిగియ్యి "

"పావలకోసం, దొరకాడికి బోనా ?"

"గత్తె దొరసాన్నడుగు ?"

ఆకాశంలో పక్షులు కనుమరుగై పోయాయి చేతులు మడిచి తలక్రిందపెట్టుకుంటూ అన్నాడు పట్టువదలని విక్రమార్కుళ్ళా —

"ఆమె ఇస్తదా ?" ఆమె సందేహం —

"ఎందుకియ్యదు ? ... ఇంతపని చేస్తుంటిమి ?" అతడి ధీమా.

"మంచిగ మాటలు నేర్చినవీమద్దె ! ఊరకనే జేస్తుంటిమా పని ? నీకూ నాకూ తిండెట్టి సాకట్లే దొర ?"

"అదంత యిడిసిపెట్టు ... జరపోయి అడుగరాదు !"

"పోకిరోడ ... నడు . గట్లనే అడిగిస్త" లేచి కొంగుదులిపి భుజాలచుట్టూ కప్పుకొని, కొప్పు సద్దుకొని పెరటి గుమ్మం వైపు నడిచింది

పని తొందరలో వున్న 'దొర్సాని' పిలచిన అర్ధగంటకు ఇవతలికొచ్చి సంగతి విని ... విసుక్కుబోతూ —

"ఏందిగోయ్ ? ఆటలమీదకి మనసుబోతె పన్జెవ్వరజేస్తరు మల్ల ?" అంది వెంకన్న నుదే శించి—చిరనవ్వుతోనే.

"పనంతయ్యిందండి" తల్లిచాటు నుంచే సమాధానమిచ్చాడు

"ఇస్తున్నగదాని, మళ్ళీమళ్ళీ అడగబోకిట్ల.. మల్లెమొగ్గలు కోసి 'చిన్నదొర్సాని' కిచ్చిపోరాదు ?" అంటు పావల తీసిచ్చింది.

పైసలు దొరికిన ఉత్సాహంలో చిన్న పెద్ద చూడకుండా మొగ్గలు తెంపి చిన్న దొరసాని కిచ్చి పరుగుతీసాడు తూనీగలా—

ఊరవతల మైదానంలో కోలాహలంగా వుంది. రంగులరాట్నాలూ, మిఠాయి అంగడులు, తోపుడు బండ్లమీద బొమ్మలు, యివేవీ వాడి నాకర్షించలేదు వాడి కళ్ళు ఆత్రంగా వెతుకుతున్నాయి సాయిబు తాత కోసం.

చెట్టుక్రింద మూగిన పిల్లలగుంపును తోసుకుంటూ పరిచిన గాలిపడగల దగ్గరికి చేరుకున్నాడు వాడి గుండె ఉప్పొంగిపోతోంది, అన్ని పటాలు తన కళ్ళదగ్గర, 'రా ... రమ్మని' పిలుస్తూ వుంటే ... భయంగా ఒక్కసారి జేబు తడిమి చూసుకున్నాడు. వెంచెంచి నిత్తెత్తి చూసి చూసి ఆఖరికి కొన్నాడొక తెల్ల గాలిపటాన్ని

రాజ్యాల్ని జయించిన రారాజులా రీవిగా రెండుచేతులతో విత్తి ఎదురుగా పట్టుకొని గబగబా నడిచాడు యింటికి

గూటిలో అమ్మ దాచిన పాట్లాలవారాల వ్నింటినీ కలిపి ముడివేశాడు ఒక కర్రకు దారమంతా చుట్టి—

"ఇన్నాళ్ళ నాకాడ పైసల్లేక ఆడిఆటలు సాగిన్నె... తానొక్కడే ఊరందరికీ మొనగాడనుకుంటున్నాడు. . ఈ దినంతో ఆడి సాగరణగిపోవాల... నా ముద్దుల పటమూ... ఎగరవే గాలిలో..." అని తనకు తానే ధైర్యం చెప్పుకొని... నేస్తగాళ్లందర్నీ కూడించుకొని చేరుకున్నాడు బయలు జాగాకు.

అప్పటికే రంగురంగుల కుచ్చు తోకలు కట్టుకున్న సుబ్బిరెడ్డి గాలిపటం ఏ అడ్డూ లేకుండా ఒంటరిగా ఎగురుతోంది గాలిలో.

"నీ యబ్బ... రోజుకో రంగు మారుస్తడు..." మనసులోనే పళ్లు నూరుతూ, హుషారుగా గురిచూసి వదిలాడు తన పటాన్ని వెంకన్న

సుబ్బిరెడ్డికి అవమానంగా తోచింది. కయ్యానికైన, వియ్యానికైన సమ వుజ్జీ వుండాలి... అలాంటిది తనంతటివాడు కూలం తక్కువోడు, కూలి చేసుకునేవాడితో కలిసి ఎగరెయ్యడమా?... అని కాస్సేపు చూడ నట్టు ఊరుకున్నాడు. దానితో వెంకన్న మరీ రెచ్చిపోయాడు. సుబ్బిరెడ్డి నేస్తగాళ్ళకిది తీరని అవమానంగా తోచింది.

"ఒరే రెడ్డీ... ఊడికి సొగరెక్కువయిందిరా? నీమీదకే పోటీ వస్తున్నడే... కానియ్యి. చూస్తవేంది?" అని ఎగసన తోశారు. ఇకనేం ఒకదాన్ని తరుముతూ ఒకటి. ఒకదాన్ని తప్పించుకుంటూ వేరొకటి... కాస్సేపేఅలా..

సుబ్బిరెడ్డి పౌరుషం వెన్నుతట్టింది, వెంకన్న దారం పుటుక్కున తెగింది. అంత ఎత్తునుండి వెంకన్న తెల్ల గాలిపటం రెక్కలు విరిగిన పక్షిలా గిరికీలు కొడుతూ, నింగినుండి నేలకు విరిగింది. వెంకన్న మొహం వివర్ణమయింది. గాభరాగా దాని వెంట పరిగెత్తాడు

సుబ్బిరెడ్డి బృందం గేలిచేస్తూ వెంట పడ్డారు. వెళ్ళనివ్వకుండా చుట్టుముట్టేరు. ఒకడు చొక్కాపట్టి లాగితే, ఒకడు జుట్టు గుంజాడు.

మూలశంకకు
త్వరగా
నమ్మకమైన
హైడ్రసిల్
విరేపనముతో
చికిత్సను పొందండి
– శస్త్రచికిత్స
అవసరములేదు!

డా॥ పి. వి. కె. రావ్, B A.,
వైద్యవిద్వాన్, వైద్యాచార్య, సెక్స్ స్పెషలిస్ట్

వివాహము వాయిదా వేయ నవసరము లేదు హస్త ప్రయోగం, నరముల బలహీనత, శీఘ్రస్ఖలనములకు ఆయుర్వేద చికిత్స.
పోస్టు ద్వారా చికిత్స కలదు.
రావూస్ క్లినిక్,
టి. బి. రోడ్, తెనాలి,
ఫోన్: 700, 1010.

ప్రఖ్యాతి చెందిన!
★ 100% పాలియస్టర్ చీరలు
★ ఫుల్‌వాయిల్, ఆఫ్ వాయిల్ చీరలు
★ షర్టింగులు, గ్లాసుకో దోవతులు
★ డ్రస్ మెటీరియల్సు, 2x2 రూబియాలాన్సు
★ స్కూలు యూనిఫారంలు ... వగైరాలకు
విజయ షోరూమ్
గవర్నరుపేట ... విజయవాడ-2.

'ఏరా... పొగరణిగిందా?... మా అమ్మని పైసలడక్కొని... నామీదకే పోటీకొస్తవా'' అంటూ రెక్క పట్టుకలాగేడు

వీర్రికి జవాబు చెప్పే స్థితిలో లేదు ఎంకన్న

అతని కళ్ళు అడ్డదిడ్డంగ గాలిపటం వెంటే కదులుతున్నాయి. గాలిపటం నేల కూలేలోగా పట్టుకోవాలని అతని ఆరాటం. ఒక్క ఊపులో అందర్నీ విదిల్చి, గాలిపటం వెంట పరిగెత్తేడు వెనకనించి సుబ్బిరెడ్డి తిట్ల వర్షం వినబడుతోంది హోరులా. వెళ్ళి వెళ్ళి మైదానం ప్రక్క బురద గుంటలో పడింది గాలిపటం. బురదనీటిపై తేలుతున్న దాన్ని వెండువుల్లతో పదిలంగా లాగాడివతలకి రెండు చేతుల్తో ఎత్తి చూసేడు. బురద కొట్టుకుపోయి, చీలి పీలికలై తన కోరిక లాగే చిన్నాభిన్నమయిపోయింది వీర్రి ఎంకన్న గాలిపటం! ఏడ్చుకుంటూ గుడిసెకు చేరుకొని తడికెను ఫెడీమని కాలితో ఉక్రోషంగా తన్ని లోపల నేలపై పొర్లుతూ వెక్కివెక్కి ఏడ్చాడు గుండె పగిలేలా, గుడిసె అదిరేలా ఏడ్చాడు అలా ఇంకెంతసేపు ఏడ్చేవాడో... ఏడవనిస్తే .. కానీ... ఇంతలోకే పెద్దిరెడ్డి పాలికాపు పైడితల్లి వచ్చి వాడిని రెక్క పుచ్చుకు లేపి .. ఒక్క మాటైనా అనకుండ ఒక్క మాటైనా వినకుండా గొరగొర ఈడ్చుకెళ్ళినట్లే ఎంకన్నని లాక్కెళ్ళి పెద్దిరెడ్డి సావిట్లో నిలబెట్టేడు

నడవలో పెద్దిరెడ్డి పెద్ద వాలుకుర్చీలో పెద లంక పొగాకు చుట్ట కాలుస్తూ సావధానంగా వింటున్నాడు సుబ్బిరెడ్డిని ఒక తొడమీద కూర్చోపెట్టుకొని వరండా పొడుగునా పిల్లలు నిలబడి సుబ్బిరెడ్డి చెప్పే చాడీలకు 'ఔనవును' అని వంత పలుకుతున్నారు ఎంకన్న మధ్యలో నిలబెట్టబడే సరికి . అందరూ నిశ్శబ్దంగా ఎంకన్నవైపే చూడసాగేరు.

''ఏంరా మా వీర్రెడ్డి కొడుకుని తోశావుట ?'' పెద్దిరెడ్డి నింపాదిగా చుట్ట కొసని కొరుకుతూ అడిగాడు

ఎంకన్న భయం భయంగ తలెత్తి చూశాడు వేటాడబోయే సింహంలా క్రూరంగా చూస్తున్నాయి పెద్దిరెడ్డి కళ్ళు.

చటుక్కున తల దించేసుకొని కాలిగోళ్ళు చూడసాగేడు ఎంకన్న.

గోడవార వీర్రెడ్డి తల్లి వాడి కాలికి నూనె మర్దనా చేస్తోంది

''మాట్లాడవేంరా మూగిమొద్దులా ... ఆటస్థలంలో పిల్లగాయలందర్నీ తోసి కొట్టి పారిపోయినవంటగదా ?''

ఏమి మాట్లాడాలో తెలియక బుర్ర గోక్కుంటూ ఆలోచిస్తున్నాడు ఎంకన్న–

''నే నెప్పుడు తోసిన్నబ్బా ఈడ్ని ? ... అంత దయిర్యంకూడాన ?...గాలిపతంగు కిందబడతదేమోననే తొందలో అల్లందర్నీ ఇడిపించుకొందికి కుసింత గింజాకొని పరిగెట్టే ... అప్పుడే పడిండేమో ఈ పోరగాడు...'' అని అనుకుంటూవుంటే...

''నీ కసలు ఒళ్ళు కొవ్వెక్కిపోనాదిరా ... నీ పని పడతనుండు ... ఒరే ఆ క్రిలగం దుకో'' ఒక్క కేక వేశాడు మండువా అదిరేలా. పిల్లలందరూ బిగుసుకుపోయారు ఆతని ఉగ్రరూపం చూసి పైడితల్లి వినయంగ దుడ్డుకర్ర అందించాడు నెమ్మదిగా సుబ్బిరెడ్డిని ఒళ్ళోంచి దించి తన మహాకాయాన్ని కుర్చీలోంచి లేపి రెండడుగులే వేసి అలిసిపోయి, అక్కడినుంచే ఎంకన్న వీపు మీద బాదుతూ నాలుగంటించాడు – వాడు ఏడుస్తాడేమో, కాళ్లమీద పడతాడేమోనని ఒక్కక్షణం ఎదురు చూసేడు.

ఇంకా ఎంకన్న ఆలోచన తెగలేదు పాపం. అందుకని పెద్దిరెడ్డి ఆశ తీరలేదు మరో రెండంటించేలోగా, గుమ్మం వెనకనుంచి తొంగి తొంగి చూస్తున్న సత్తెమ్మ రివ్వుమని వచ్చి దొర కాళకి చుట్టుకు పోయింది.

''దొరా ... నీ కాల్మొక్త ... ఈ తప్పు కాయండి...దొర... ఒక్కగానొక్క బిడ్డ ... నంపబోకండి...అమ్మగార్నడిగి ఆడికి పైన లిమ్మడమే తప్పయింది ... ఇంకెప్పుడిట్ల సెయ్యకుండ ఆడి సేతులిరగ్గొడత ... ఇడిసి పెట్టు దొర...''

దొర కాస్త శాంతించేడు.

''ఊఁ... బాగ బుద్దిచెప్పు పోరగానికి... మళ్ళిట్ల జేసిండంటె పాతరేస్త...పోండి...'' ఒక్క విసురుగా కర్రవిసిరి పెద్దపెద్ద అంగలేస్తూ సర్కస్ పులిలా లోపలి కెళ్ళిపోయాడు.

''నడురా... ఇంకజూస్తవేంది...''అంటూ ఎంకడ్ని రెక్కపుచ్చుకు లాక్కువచ్చి గుడిశలో తోసి తలుపేసింది.

"ఇయ్యాల సేనడ్డురాకుంటే చీరేసును దొర... అయినా నీకేంపొయ్యేకాలం ? పెద్ద దొరకొడుతో పరాశికమా? ఆఁ...? పావలిస్తె పప్పుండలు కొనుక్కుతింటె కడుపైన నిండుద్ది ఎందుకొచ్చిన దెబ్బలు కాస్తినిరా బిడ్డా ! .." వాడిని మందలిస్తూనే దుఃఖం ఆపుకోలేక వలవల ఏడ్చింది, వాడిని గుండెల కతు కుంటూ ఆ తల్లి ...

వాడికి ఏడుపూరాలేదు, వాడి ఆలోచనా తెగలేదు.

"అమ్మా .. నాదెందుకు తెగిపోవాల ?" అన్నాడు నెమ్మదిగా

"ఎందుకేటూ ఎర్రిసన్నాసి... సవకబారు దారంపేది ఆదొరదేమో పట్టం మంజా ! తెగక వుంటదా నీ గాలిపటం ?"

"అట్నానా ? 'మంజా' అంటేంటే ? నాకు సెప్పనేలేదు నువ్వు ?" ఆశ్చర్యంగ అడిగాడు.

"అంటే దారం గట్టిగుండాలని గాజు పెంకులు నూరి పట్టిస్తరరా . మామూలు దారం దానికి రాసుకుంటె పుటుక్కున తెగతది" అంది

"ఎంతమాయ ! ఇదంత పెద్దిరెడ్డి గొప్పన్నమాట . ఇక్కపలువని సుబ్బిరెడ్డి గొప్పేంలేదిందులో . ఆడబాబు గొప్పోడు ! అద్దది సంగతి ఇన్నిటనాల్లు ఏంటూ ఈడి గొప్ప ? అనుకొన్నేవాడివి. అదంతా 'మంజా' మగిమన్నమాట ? గొప్పంత మంజాది ! ఆడిచేతిలోని మంజాది ?"

"అమ్మోయ్ నాకూ కొనరాదే మంజ... సొంబుటు తాతసడిగి లెమ్మికుంట" ఆశగా అడిగేడు ఎంకన్న

"ఓరి సగ్గురేనోడ! ఇన్నిదెబ్బలు కాసినా నీకింక బుద్ధిరాలేదంట్రా ? ఇంకా ఊసు ఎత్తబోకు వాటమాటె ఒద్దు మళ్ళి గాలి పటం కొన్నవంటె నామీగొట్టు తెలిసింద 'రెడ్డయ్య'కి మళ్ళిగన కోపమొచ్చిందంటె నిన్ను నన్ను మెడపట్టి తొలేస్తడు అప్పుడు తిండిలేక సవ్వాల మనిద్దరం.. ఇంటున్నవా ? మప్పితంగ పనిచేస్తే పెద్దయినంక నిన్ను పాలికాపు చేసుకొన్నడంటె నీకు నీ పిల్లగాళ్ళకి కూడ తిండుంటది. కుర్రతనం ఇడిసిపెట్టి కూసింత ఇంగితం నేర్చుకోరా" అంటూ వాడికి పలువిధాల బోధించింది.

ఎంకన్న 'బోధిసత్వు'డయ్యాడు.

* * *

వీరన్న తల్లిని వేధిస్తున్నాడు గాలిపటం కొనమని. తల్లి విసుక్కుంటోంది పైసలు లేవని.

వీరన్న విడువలేదు తల్లి విసిగి పైస లిచ్చించి ఎర్రన్న విగుర వేశాడు. నాగిరెడ్డి కూలదోశాడు. వీరన్న ఏడ్చుకుంటూ ఇంటి కొచ్చాడు.

కుక్కిమంచంలో చుట్ట కాల్చుకుంటున్న వెంకన్న కొడుకుని చేర బిలిచేడు బెల్లపుండలు కొనిపెట్టేడు. అయినా వాడు ఏడుపు మానలేదు.

"పెద్దోళ్ళతో తగూలాడకూడ' దని బోధించేడు.

వీరన్న 'బోధి సత్వుడు'కాలేదు ! పైగా అతని 'బోధ' విని బుచ్చమ్మ 'కాళి'లా లేచింది. చేస్తున్నపని ఆపి కొంగుదోపుకొని ఇవతలి కొచ్చింది

"ఏందయ్యో ! మహ బాగనేర్పిస్తుండవె బుద్దులు ఎల్లకాలం దొరబాబులే ఎగురేయా లంట ? మరి మనోల పిల్లలకు 'ఆస' వుండదా ? సోరా ... సోయి ఇంకోటి

రీసెర్చ్!

ఒకటవ తరగతిలో
ఒకటికి రెండు కలిపితే
మూడని చెప్పారు ! ...
ఆరవ క్లాసులో
ఒకటి 'ప్లస్' రెండు
మూడని బోధపరిచారు ! ...
ఇంటర్మీడియట్ లో
ఒకటి 'ప్లస్' రెండు
ఈక్వల్ టు
రెండు 'ప్లస్' ఒకటని
విశదీకరించి చెప్పారు ! ...
ముచ్చటైన మూడేళ్ళ డిగ్రీలో
'ఏ' కి 'బి' కలిపితే ఎంతో
'బి' కి 'ఏ' కలిపినా అంతే,
అని సిద్ధాంత పరంగా
ఋజువు చేసి మరీ చూపారు ! ...
ఆ తరవాత —
డిగ్రీ, పూర్తయిన మూడేళ్ళకి
డిగ్రీ 'ప్లస్' పదిహేనేళ్ళ శ్రమ
ఈక్వల్ టు 'నిరుద్యోగం'
అని 'నేను' నిరూపించాను ! ...

— కొరిమిల్లి సూర్య శంకర్

కొనుక్కో..ఏడుస్తవేందలా సిగ్గులేనోడ ఊరవ తల గుట్టవున్నది చూడు... ఆందిమీదకెక్కి ఎగరెయ్యి మళ్ళ.

గొప్పోళ్ళ బిడ్డలు కష్టపడి అంత పైకి ఎక్కలేరులే...ఎక్కేటప్పుడు భద్రం ! కాళ్ళు జారకుండ పట్టుకుని ఎక్కిపోయిన వంటె, ఊరందరికంటె పైన ఎగురెయ్యగలవు నీపతంగుని ! పోయి ఇంకోటికొని తెచ్చుకోర వీరన్న .." వాడికి బోధించి ఉద్రేకపరిచి పంపింది బుచ్చమ్మ. ఎంకన్న ఆలోచనలో పడ్డాడు పాపం ! ఆఖరికొక నిశ్చయానికొచ్చి

"అస్సెంగతి జెప్పినవే బుచ్చీ...నాగిరెడ్డికి కీళ్ళవాతం కదా—గుట్ట లెక్కలేడు. ఇయ్యాల మనోడు దొరబాబుని ఓడించేత్తాడు తప్పదు" సంబరంగా కుక్కిమంచంలోంచి లేచి తుండుదులిపి భుజానవేసుకొని గుడిసె బయటికొస్తూ గొణుక్కున్నాడు తనలోతానే.

"మొదట నా బిడ్డ జారిపడకుండ గుట్ట ఎక్కిపోతె ఆపైనక ఆడే అందరిలోకి పెద్ద రెడ్డైపోతాడు ఆపైనక ఆడేగుడిలో దేముడై పోతాడు మొదట నా బిడ్డని కండబలం... గుండెబలంతో పెంచాల గుట లెక్కేసోగల దైర్యం గలోడిగ సెయ్యాల. నేనోడినా నాబిడ్డైన గెలవాల !"

కృత నిశ్చయంతో చూసిన ఎంకన్నకళ్ళకి ఆకసంలో ఒక తెల్ల గాలిపటం ఏ అడ్డూ లేకుండా గుట్టపై భాగాన స్వేచ్ఛగా ఎగురుతూ కనబడింది.

వింత దాగమొగిలినా దాన్ని అందుకోలేని 'దొరబిడ్డ' ఉక్రోషంగ ఒక్క కేకవేశాడు ఆ చిన్నపల్లె అదిరేలా

"ఆగరా. ఇయ్యాలొక్కరోజుకి అట్ట కానియ్యి రేపు మీ అయ్య నడ్డిమీదే సవారి జేసుకొని ఆగుట్ట ఎక్క కపోను నీపొగరేందో అణచకపోను" నిప్పులు తొక్కిన కోతిలా రంకెలు వేస్తున్నాడు చిన్నదొర

"అట్లనే కానియ్యి దొర .. రేపు నిన్ను మోసుకొనిగుట్ట ఎక్కుతలె.కాని...నాసేతుల్లో తయారవుతున్న ఈ 'వంజాదారం' సాన గట్టిది ...తెగదు మాబిడ్డ నీ పసేంటో సూత్తాడులే" ఎంకన్న నవ్వుకుంటూ పగిలిన సీసాపెంకులన్నీ కుప్పపెట్టి నూరడం మొదలు పెట్టాడు

'రేపు తొందరగా వస్తాలే' అని అభయ మిచ్చి కుంటుకుంటూ గుట్టచాటుకి చేరు కున్నాడు ముసిలి సూర్యుడు.